

8.2.2021

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Eduskunnan ympäristövaliokunta
Dnro: O 48/2019 vp

LAUSUNTO SÄÄDÖSEHDOTUSTEN VAIKUTUSARVIOINTIEN TOTEUTUMINEN – NYKYTILA JA KEHITTÄMISTARPEET -TUTKIMUKSESTA

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa.

Metsästäjäliitto yhtyy tutkimuksen havaintoihin. Metsästyistä ja siihen liittyviä aseita säädel-
lään erityisen laajasti lainsäädännöllä. Aselaki, metsästyslaki ja luonnonsuojelualueilla luon-
nonsuojelulaki määräävät monen muun lain ohella metsästyksestä. Metsästykselle ja
aseenkäytölle jää säädösten rajaama toimintatila, jossa yhden säädöksen muutos vaikuttaa
usein huomattavasti tarkoitettua laajemmin, jos kokonaisuutta ei tunneta.

Ympäristöministeriö

Erityisesti luonnonsuojelulainsäädännön kohdalla, sekä erityyppisten luonnon-
suojelualueiden perustamisen yhteydessä, tulee esiin, ettei valmistelijat usein-
kaan tunne metsästyksen vaikuttavaa kokonaisuutta ja yhteiskunnallista mer-
kitystä. Valmistelijan todellinen asiantuntemus on usein luonnonsuojelulainsääd-
ännössä ja biologisessa tai ekologisessa tuntemuksessa. Metsästyistä pyri-
tään tyypillisesti rajoittamaan luonnonsuojelualueilla voimakkaasti, kuten luon-
nonsuojelulain määräyksistä on havaittavissa. Siksi metsästyksen asiantuntija-
tahoja olisi kuultava herkillä korvalla. Tarvitaan paikallinen tietous paikallispiir-
teistä, mutta asiantuntijataho tulkitsemaan, kuinka säädökset vaikuttavat kysei-
seen suojelualueeseen ja sen ympäristöön.

Esimerkiksi alle sadan hehtaarin luonnonsuojelualue tai ylipäänsä Etelä-Suo-
malaiset suojelualueet ovat saattaneet lainsäädäntöhetkellä tuntua niin pienia-
laisilta, että metsästyksen kieltämistä ei ole katsottu edes tarvetta perustella ja
ajatellaan, että metsästyksellä sekä kantojen säätely mahdollistuu muilla alueilla.
Kuitenkin muusta lainsäädännöstä seuraa, että metsästysaluetta ei voi korvata
toisella alueella, koska metsästyksellä on sidottu maanomistukseen, eikä ole joka-
miehen oikeus. Samoin kerrannaisvaikutukset ulottuvat pinta-alamäärään sidot-
tuun metsästysoikeusalueeseen luvanvaraisilla eläimillä, jolloin pahimmillaan
muutamien kymmenien hehtaarien pienialainen suojelualue katkaisee laajem-
man pyyntialueen vieden satoja hehtaareja yksityisomisteista metsästysoikeus-
aluetta pyyntilupakelvottomaksi.

Suoranaista aatteellisuutta ohi tarkoituksen kuvaa luonnonsuojelulainsäädän-
nön metsästyskiellot niilläkin suojelualueilla, joiden tarkoitus on säilyttää luon-
nonmuodostelma, jonkin kasvin kasvuympäristö, merenpohja, suo tai muu

8.2.2021

biotooppi, jonka säilymiseen tai olemassaoloon metsästys ei joko vaikuta mitenkään tai jonkin riistalajin metsästys vaikuttaisi positiivisesti. Samoin suora-naista tarkoitushakuisuutta lienee meren saarten suojelu pienialaisena, vieden käytännössä metsästysmahdollisuuden tuhansilta hehtaareilta.

Myös yhteiskunnalliset vaikutukset jäävät luonnonsuojelulaissa ja suojelu- aluesäädöksissä huomaamatta. Useinkaan ei huomata tai huomioida metsäs- tyksen tuomaa virkistysarvoa, hiilineutraaliuteen pyrkivää kestävää luonnonan- timien hyödyntämistä, yhteiskunnallisia tavoitteita riistakantojen säätelyssä, eläintautien vastustuksessa ja vieraslajien torjunnassa. Huomioitavaa on, että perusteettomat metsästyskiellot vaikuttavat paikallisten ihmisten tahtoon vaalia alueen luontoarvoja ja suojelua.

Luonnonsuojelulain muoto aatteellisesti metsästystä rajaavana on saattanut olla hyväksyttävä, kun suojelualueita on ollut harvassa ja määrä suhteellisen stabiili. Nyt kun suojelualueita perustetaan runsain määrin maakunnallisina hankkeina, nykyisenkaltainen laki ei vastaa enää tutkimuksessakin esiin nos- tettua muuttunutta tilannetta, jossa vaikutusarviointi näyttää jääneen tältä osin tekemättä. Lisäksi on jäänyt selvitykset siitä, mikä todellinen ongelma yleisesti kestävässä ja metsästyslain mukaisessa metsästyksessä olisi suojelulle, onko huomioitu vaikutusten jälkikäteinen seuranta ja arviointi, tunnistetaanko sää- dösehdotuksesta syntyvät olennaiset vaikutukset sekä onko keskeisiä avainsi- dosryhmiä ja asiantuntijatahoja ennen kaikkea kuunneltu, eikä vain kuultu?

Esimerkiksi parhaillaan on luonnonsuojelulainsäädännön muutostyöryhmätyö käynnissä, mutta varsinaiseen työhön on valikoitu suppeasti sidosryhmiä, johon Metsästäjäliittoa ei otettu mukaan. Liitto on kuitenkin harvoin kokoontuvassa muutostyön ohjausryhmässä. Lausuntovaiheessa pitkälle vietyyn ehdotukseen on enää hyvin vähän vaikutusmahdollisuutta muuhun kuin pintasilotteluun. Laa- jalla asiantuntijaosallistumisella varsinaiseen työhön voitaisiin tavoitteet saavut- taa vähimmillä lainsäädäntöön asti menevillä negatiivisilla vaikutuksilla.

Maa- ja metsätalousministeriö

Metsästyslainsäädännön valmistelusta vastaavat metsästyslainsäädäntöön pe- rehtyneet virkamiehet ja metsästyksen näkökulmasta säädökset ja niiden tah- totila ovat verrattain hyvin metsästyksen ja siihen liittyvän lainsäädännön huo- mioivia silloinkin, kun kyse on rajoituksista.

Sisäministeriö

Aselainsäädäntöön tulee erityisen usein poliittista painetta joko EU:n tai jonkin valitettavan tapahtuman vuoksi. Aselainsäädännöstä on runsaasti esimerkkejä säätelystä, jossa virkamiesvoimin valmisteltu säädösmuutos vaikuttaa tarkoi- tustaan laajemmin. Voimakkaasti säädeltyyn harrastukseen pieni säädösmuu- toksen sanamuoto tai lauserakenne on saattanut aiheuttaa kohtuuttomia ja tar- koituksettomia esteitä jollekin harrastusmuodolle, koska kokonaisuutta on vai- kea tuntea riittävän läpikotaisin.

8.2.2021

Sisäministeriöltä on ollut myös esimerkillisiä säädösvalmisteluita, joissa harrastajakunta on saanut laajasti ottaa osaa jo valmisteluun työryhmätyönä ja lopullinen laki on aiheuttanut hyvin vähän negatiivisia vaikutuksia toteuttaen silti sääteletavoitteen. Tästä esimerkkinä on ampumaratalaki ja joitain aselain muutoshankkeita.

Riihimäellä 8.2.2021

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Jaakko Silpola
Toiminnanjohtaja



Teemu Simenius
Järjestöpäällikkö